

**LUONNONVARAISEN ELÄIMISTÖN JA KASVISTON UHANALAISTEN LAJIEN  
KANSAINVÄLISTÄ KAUPPAA KOSKEVA YLEISSOPIMUS**

Allekirjoitettu Washington D.C:ssä 3 päivänä maaliskuuta 1973

Muutettu Bonnissa 22 päivänä kesäkuuta 1979

Muutettu Gaboronessa 30 päivänä huhtikuuta 1983

SOPIMUSVALTIOT,

TUNNUSTAEN, että luonnonvarainen eläimistö ja kasvisto moninaisissa ja kauniissa muodoissaan ovat korvaamaton osa luontoa, jota on varjeltava nykyistä ja tulevia sukupolvia varten;

TIETOISINA luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston yhä kasvavasta esteettisestä, tieteellisestä, kulttuurisesta, virkistyksestä ja taloudellisesta arvosta;

TUNNUSTAEN, että kansat ja valtiot ovat ja että niiden tuleekin olla oman luonnonvaraisen eläimistönsä ja kasvistonsa parhaat suojelijat;

TUNNUSTAEN myös kansainvälisen yhteistyön tärkeyden määrättyjen luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston lajien suojelemiseksi kansainvälisen kaupankäynnin aiheuttamalta ylihyödyntämiseltä;

VAKUUTTUNEINA tähän yhteistyöhön tähtäävien asianmukaisten toimenpiteiden kiireellisyydestä;

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

*I artikla*

**Määritelmät**

Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan, mikäli asiayhteys ei muuta edellytä:

- a) 'lajilla' jokaista lajia, alalajia tai maantieteellisesti siitä erillistä populaatiota;
- b) 'yksilöllä':
  - i) jokaista elävää tai kuollutta eläintä tai kasvia;
  - ii) eläinten ollessa kyseessä: liitteissä I ja II lueteltujen lajien osalta jokaista niiden helposti tunnistettavaa osaa tai johdannaista; ja liitteessä III lueteltujen lajien osalta jokaista niiden helposti tunnistettavaa osaa tai johdannaista, jonka suhde lajiin on liitteessä III erikseen määrätty; ja
  - iii) kasvien ollessa kyseessä: liitteessä I lueteltujen lajien osalta jokaista niiden helposti tunnistettavaa osaa tai johdannaista; ja liitteissä II ja III lueteltujen lajien osalta jokaista niiden helposti tunnistettavaa osaa tai johdannaista, jonka suhde lajiin on liitteissä II ja III erikseen mainittu; ja
- c) 'kaupalla' vientiä, jälleenvientiä, tuontia ja merestätuontia;
- d) 'jälleenviennillä' aikaisemmin maahantuodun yksilön vientiä;
- e) 'merestätuonnilla' merellisestä ympäristöstä, valtioiden lainkäyttövallan ulkopuolisilta alueilta otettujen eläinten tai kasvien maahantuontia;
- f) 'tieteellisellä viranomaisella' IX artiklan mukaisesti nimettyä valtion tieteellistä viranomaista;
- g) 'hallintoviranomaisella' IX artiklan mukaisesti nimettyä valtion hallintoviranomaista;
- h) 'osapuolella' valtiota, jonka osalta tämä sopimus on voimassa.

*II artikla***Peruseriaatteen**

1. Liitteessä I on lueteltu kaikki lajit, joita uhkaa sukupuuttoon kuoleminen ja joihin kauppa vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa. Näihin lajeihin kuuluvien yksilöiden kauppaa on säänneltävä erityisen ankarasti, jotta niiden säilymistä ei enempää vaarannettaisi; kaupankäyntiin annetaan lupa vain erikoistapauksissa.
2. Liitteessä II on lueteltu:
  - a) kaikki ne lajit, joita ei välttämättä vielä uhkaa sukupuuttoon kuoleminen mutta joiden säilyminen saattaa vaarantua, ellei näiden lajien kaupankäyntiä ankarasti säännellä niiden säilymiselle soveltumattoman käytön estämiseksi; ja
  - b) muut lajit, jotka on saatettava sääntelyn alaisiksi, jotta voidaan tehokkaasti valvoa joidenkin tämän kohdan a alakohdassa mainittujen lajien yksilöillä käytävää kauppaa.
3. Liitteessä III on lueteltu kaikki ne lajit, jotka jokin osapuoli toteaa oman lainkäyttövaltansa piirissä sääntelyn alaisiksi liiallisen hyödyntämisen estämiseksi tai rajoittamiseksi ja joiden kaupan sääntelyn suhteen asianomainen osapuoli tarvitsee muiden osapuolten yhteistyötä.
4. Osapuolet eivät salli liitteissä I, II ja III lueteltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden kaupankäyntiä muutoin kuin tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti.

*III artikla***Liitteessä I lueteltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden kaupankäynnin sääntely**

1. Kaiken liitteessä I lueteltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden kaupankäynnin on oltava tämän artiklan määräysten mukaista.
2. Liitteessä I lueteltuun lajiin kuuluvan yksilön vienti edellyttää etukäteen myönnetyn vientiluvan esittämistä. Vientilupa myönnetään vasta, kun seuraavat vaatimukset on täytetty:
  - a) viejävaltion tieteellinen viranomaisena on antanut lausunnon, jonka mukaan kyseinen vienti ei vaaranna asianomaisen lajin säilymistä;
  - b) viejävaltion hallintoviranomaisena on varmistautunut siitä, ettei yksilöä ole saatu asianomaisen maan kasviston ja eläimistön suojelua koskevien lakien vastaisella tavalla;
  - c) viejamaan hallintoviranomaisena on varmistautunut siitä, että elävä yksilö valmistetaan matkalle ja kuljetetaan niin, että loukkaantumisen, terveydellisen haitan tai huonon kohtelun vaara on mahdollisimman pieni; ja
  - d) viejamaan hallintoviranomaisena on varmistautunut siitä, että kyseiselle yksilölle on myönnetty maahantuontilupa.
3. Liitteessä I lueteltuun lajiin kuuluvan yksilön maahantuonti edellyttää etukäteen myönnetyn maahantuontiluvan ja joko vientiluvan tai jälleenvientitodistuksen esittämistä. Maahantuontilupa myönnetään vasta, kun seuraavat vaatimukset on täytetty:
  - a) maahantuojavaltion tieteellinen viranomaisena on antanut lausunnon, jonka mukaan maahantuonnin tarkoituksiperät eivät vahingoita kyseisen lajin säilymistä;
  - b) maahantuojavaltion tieteellinen viranomaisena on varmistautunut siitä, että kyseisen elävän yksilön vastaanottajalla on asianmukaiset varusteet sen majoittamista ja hoitoa varten; ja
  - c) maahantuojavaltion hallintoviranomaisena on varmistautunut siitä, ettei yksilöä oteta ensisijaisesti kaupalliseen käyttöön.

4. Liitteessä I lueteltuun lajiin kuuluvan yksilön jälleenvienti edellyttää etukäteen myönnetyn jälleenvientitodistuksen esittämistä. Jälleenvientitodistus myönnetään vasta, kun seuraavat vaatimukset on täytetty:

- a) jälleenviejävaltion hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, että yksilö on tuotu maahan tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti;
- b) jälleenviejävaltion hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, että elävä yksilö on valmistettu matkaa varten ja kuljetetaan niin, että loukkaantumisen, terveydellisen haitan tai huonon kohtelun vaara on mahdollisimman pieni; ja
- c) jälleenviejävaltion hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, että eläviä yksilöitä varten on myönnetty maahantuontilupa.

5. Liitteessä I lueteltuun lajiin kuuluvan yksilön merestä tuontia varten tarvitaan tuojavaltion hallintoviranomaisen etukäteen myöntämä todistus. Todistus annetaan vasta, kun seuraavat vaatimukset on täytetty:

- a) tuojavaltion tieteellinen viranomainen on antanut lausunnon, jonka mukaan merestä tuonti ei vaaranna kyseisen lajin säilymistä;
- b) tuojavaltion hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, että ehdotetulla vastaanottajalla on asianmukaiset varusteet elävän yksilön majoittamista ja hoitoa varten; ja
- c) tuojavaltion hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, ettei yksilöä oteta ensisijaisesti kaupalliseen käyttöön.

#### IV artikla

#### **Liitteessä II lueteltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden kaupan sääntely**

1. Kaiken liitteessä II lueteltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden kaupankäynnin on oltava tämän artiklan määräysten mukaista.

2. Liitteessä II lueteltuun lajiin kuuluvan yksilön vienti edellyttää etukäteen myönnetyn vientiluvan esittämistä. Vientilupa myönnetään vasta, kun seuraavat vaatimukset on täytetty:

- a) viejävaltion tieteellinen viranomainen on antanut lausunnon, jonka mukaan kyseinen vienti ei vaaranna asianomaisen lajin säilymistä;
- b) viejävaltion hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, ettei yksilöä ole saatu asianomaisen maan kasviston- ja eläimistön suojelua koskevien lakien vastaisella tavalla;
- c) viejävaltion hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, että elävä yksilö valmistetaan matkalle ja kuljetetaan niin, että loukkaantumisen, terveydellisen haitan tai huonon kohtelun vaara on mahdollisimman pieni.

3. Kunkin osapuolen tieteellinen viranomainen valvoo sekä valtionsa liitteessä II lueteltuihin lajeihin kuuluvia yksilöitä varten myöntämiä vientilupia että kyseisten yksilöiden varsinaista vientiä. Jos tieteellinen viranomainen katsoo, että jonkin lajin yksilöiden vientiä olisi rajoitettava kyseisen lajin säilyttämiseksi sen koko levinneisyysalueella tasolla, joka vastaa lajin roolia sen ekosysteemissä, ja huomattavasti sen rajan yläpuolella, joka edellyttäisi lajin sisällyttämistä liitteeseen I, tulee asianomaisen tieteellisen viranomaisen ehdottaa toimivaltaiselle hallintoviranomaiselle asianmukaisia toimenpiteitä kyseisen lajin yksilöitä varten myönnettyjen vientilupien rajoittamiseksi.

4. Liitteessä II lueteltuun lajiin kuuluvan yksilön tuonti edellyttää etukäteen myönnetyn vientiluvan tai jälleenvientitodistuksen esittämistä.

5. Liitteessä II lueteltuun lajiin kuuluvan yksilön jälleenvienti edellyttää etukäteen myönnetyn jälleenvientitodistuksen esittämistä. Jälleenvientitodistus myönnetään vasta, kun seuraavat vaatimukset on täytetty:

- a) jälleenviejävaltion hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, että kyseinen yksilö on maahantuotu tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti; ja
- b) jälleenviejävaltion hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, että elävä yksilö valmistetaan matkalle ja kuljetetaan niin, että loukkaantumisen, terveydellisen haitan tai huonon kohtelun vaara on mahdollisimman pieni.

6. Liitteessä II lueteltuun lajiin kuuluvan yksilön merestä tuontia varten tarvitaan tuojavaltion hallintoviranomaisen etukäteen myöntämä todistus. Todistus annetaan vasta, kun seuraavat vaatimukset on täytetty:

- a) tuojavaltion tieteellinen viranomainen on antanut lausunnon, jonka mukaan kyseinen merestätuonti ei vaaranna asianomaisen lajin säilymistä; ja
- b) tuojavaltion hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, että jokaista elävää yksilöä käsitellään niin, että loukkaantumisen, terveydellisen haitan tai huonon kohtelun vaara on mahdollisimman pieni.

7. Kyseinen hallintoviranomainen voi myöntää tämän artiklan 6 kohdassa mainitun todistuksen enintään vuodeksi kerrallaan kyseisenä aikana merestä tuotavien yksilöiden kokonaismäärälle tieteellisen viranomaisen suosituksesta tai neuvoteltuaan muiden kansallisten tieteellisten viranomaisten tai tarvittaessa kansainvälisten tieteellisten viranomaisten kanssa.

#### V artikla

### Liitteessä III lueteltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden kaupankäynnin sääntely

1. Kaiken liitteessä III lueteltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden kaupankäynnin on oltava tämän artiklan määräysten mukaista.

2. Liitteessä III lueteltuun lajiin kuuluvan yksilön vienti maasta, joka on sisällyttänyt kyseisen lajin liitteeseen III, edellyttää etukäteen myönnetyn vientiluvun esittämistä. Vientilupa myönnetään vasta, kun seuraavat vaatimukset on täytetty:

- a) viejävaltion hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, että yksilöä ei ole saatu asianomaisen valtion kasviston- ja eläimistön suojelua koskevien lakien vastaisella tavalla; ja
- b) viejävaltion hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, että elävä yksilö valmistetaan matkalle ja kuljetetaan niin, että loukkaantumisen, terveydellisen haitan tai huonon kohtelun vaara on mahdollisimman pieni.

3. Liitteessä III lueteltuun lajiin kuuluvan yksilön vienti edellyttää etukäteen annetun alkuperätodistuksen esittämistä, paitsi tapauksissa, joihin sovelletaan tämän artiklan 4 kohdan määräyksiä; jos tuonti tapahtuu valtiosta, joka on sisällyttänyt asianomaisen lajin liitteeseen III, tarvitaan vientilupa.

4. Jälleenvientitapauksissa tuojavaltio hyväksyy jälleenviejävaltion hallintoviranomaisen antaman todistuksen siitä, että yksilö on asianomaisessa maassa käsitelty tai jälleenviedään, todisteena siitä, että tämän yleissopimuksen määräyksiä kyseisen yksilön kohdalta on sovellettu.

#### VI artikla

### Luvat ja todistukset

1. Edellä olevien III, IV ja V artiklan määräysten nojalla myönnettyjen lupien ja todistusten on oltava tämän artiklan määräysten mukaisia.

2. Vientiluvassa on oltava liitteessä IV esitetystä mallissa määrätyt tiedot, ja se on voimassa vientiä varten ainoastaan kuusi kuukautta antopäivästä.

3. Jokaisessa luvassa ja todistuksessa on oltava tämän yleissopimuksen nimi, luvan tai todistuksen myöntäneen hallintoviranomaisen nimi, leima ja tämän antama tarkastusnumero.

4. Jokaiseen luvan tai todistuksen jäljennökseen on selvästi merkittävä, että se on jäljennös, eikä sitä saa käyttää alkuperäiskappaleen sijasta, paitsi siinä merkityssä määrin.

5. Jokaista lähetystä varten tarvitaan erillinen lupa tai todistus.

6. Tuojavaltion hallintoviranomainen mitätöi ja pidättää vientiluvan tai jälleenvientitodistuksen, kun se esitetään siinä mainittuja yksilöitä maahantuotaessa.

7. Milloin on mahdollista ja paikallaan voi hallintoviranomainen kiinnittää johonkin yksilöön merkin sen tunnistamisen helpottamiseksi. Tässä yhteydessä 'merkki' tarkoittaa jokaista pysyvää jälkeä, lyijysinettiä tai muuta asianmukaista tapaa, jonka avulla yksilö voidaan tunnistaa ja joka on suunniteltu niin, että sen jäljentäminen käy mahdollisimman vaikeaksi.

## VII artikla

**Vapautukset ja muut kaupankäyntiin liittyvät erikoismääräykset**

1. Edellä III, IV ja V artiklan määräykset eivät koske yksilöiden kuljetusta osapuolen alueen läpi tai sen kautta silloin, kun ne jätetään tulliviranomaisten valvonnan alaiseksi.
2. Jos viejä- tai jälleenviejävaltion hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, että jokin yksilö on hankittu ennen kuin tämän yleissopimuksen määräyksiä sovellettiin kyseiseen yksilöön, eivät III, IV ja V artiklan määräykset koske kyseistä yksilöä silloin, kun hallintoviranomainen on antanut siitä todistuksen.
3. Edellä III, IV ja V artiklan määräykset eivät koske yksilöitä, jotka ovat henkilökohtaisia tavaroita tai kotiesineistöä. Tämä vapautus ei koske:
  - a) tapauksia, joissa omistaja on hankkinut liitteessä I lueteltuun lajiin kuuluvan yksilön vakinaisen asuinvaltionsa ulkopuolelta ja tahtoo tuoda sen asianomaiseen valtioon;
  - b) liitteessä II lueteltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden kohdalla:
    - i) jos omistaja on ne hankkinut vakinaisen asuinvaltionsa ulkopuolelta siinä valtiossa, jossa ne otettiin luonnosta;
    - ii) jos ne tuodaan omistajan vakinaiseen asuinvaltioon;
    - iii) jos valtio, jossa yksilöt otettiin luonnosta, vaatii etukäteen myönnettyä vientilupaa kunkin tällaisen yksilön vientiä varten,paitsi jos hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, että yksilöt on hankittu ennen kuin tämän yleissopimuksen määräyksiä sovellettiin kyseisiin yksilöihin.
4. Liitteessä I lueteltuun lajiin kuuluvat, vankeudessa kaupallisiin tarkoituksiin kasvatetut eläimet sekä liitteessä I lueteltuun lajiin kuuluvat keinotekoisesti lisätyt kasvit katsotaan liitteessä II lueteltuihin lajeihin kuuluviksi.
5. Jos viejävaltion hallintoviranomainen on varmistunut siitä, että eläinlajin yksilö on vankeudessa kasvatettu tai kasvilajin yksilö keinotekoisesti lisätty tai että kyseessä on osa tai johdannainen näin kasvaneesta eläimestä tai kasvista, korvaa asianomaisen hallintoviranomaisen antama todistus kaikki III, IV ja V artiklan edellyttämät todistukset ja luvat.
6. Edellä III, IV ja V artiklan määräykset eivät koske tiedemiesten tai niiden valtioiden hallintoviranomaisten rekisteröimien tieteellisten laitosten välisiä kasvistoyksilöiden tai muiden säilöttyjen, kuivattujen tai upotettujen museoyksilöiden ja elävän, hallintoviranomaisen hyväksymällä leimalla tai merkillä varustetun kasvisaineen ei-kaupallista lainaamista, lahjoittamista tai vaihtamista.
7. Jokaisen valtion hallintoviranomainen voi jättää soveltamatta III, IV ja V artiklan vaatimuksia ja sallia kiertävään eläintarhaan, sirkukseen, eläin- tai kasvinäyttelyyn tai muuhun kiertävään näyttelyyn kuuluvia eläimiä ja kasveja kuljetettavan ilman todistuksia tai lupia edellyttäen, että
  - a) viejä tai tuoja antaa tällaisista yksilöistä yksityiskohtaiset tiedot hallintoviranomaiselle;
  - b) yksilöt kuuluvat johonkin tämän artiklan 2 tai 5 kohdassa mainituista ryhmistä;
  - c) hallintoviranomainen on varmistautunut siitä, että jokainen elävä yksilö kuljetetaan niin, että loukkaantumisen, terveydellisen haitan tai huonon kohtelun vaara on mahdollisimman pieni.

## VIII artikla

**Toimenpiteet, jotka osapuolten on toteutettava**

1. Osapuolet toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet tämän yleissopimuksen määräysten täytäntöönpanemiseksi ja tämän yleissopimuksen määräysten vastaisesti tapahtuvan yksilöiden kaupan estämiseksi. Näihin toimenpiteisiin kuuluvat:
  - a) tällaisten yksilöiden haltuunoton ja niillä käydyn kaupan rankaiseminen;
  - b) tällaisten yksilöiden takavarikoinnin tai viejävaltioon palauttamisen järjestäminen.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa mainittujen toimenpiteiden lisäksi osapuolet voivat tarvittaessa sisäisesti järjestää mahdollisuuden tämän yleissopimuksen määräyksien vastaisesti myytyjen yksilöiden takavarikoinnista johtuvien menojen korvaamiseksi.
3. Osapuolet varmistavat mahdollisuuksien mukaan, että yksilöitä koskevat pakolliset muodollisuudet suoritetaan mahdollisimman nopeasti. Tämän helpottamiseksi osapuolet voivat määrätä meno- ja tulosatamia, joissa yksilöt on esitettävä selvitystä varten. Osapuolet varmistavat lisäksi, että kaikista elävistä yksilöistä läpikulun, pidätyksen tai kuljetuksen aikana huolehditaan asianmukaisesti, niin että loukkaantumisen, terveydellisen haitan tai huonon kohtelun vaara on mahdollisimman pieni.
4. Jos elävä yksilö tämän artiklan 1 kohdassa mainituilla toimenpiteillä takavarikoidaan:
  - a) yksilö on luovutettava takavarikoijavaltion hallintoviranomaiselle;
  - b) hallintoviranomainen palauttaa yksilön viejävaltioon tämän kustannuksella neuvoteltuaan asianomaisen valtion kanssa tai eläinsuojelukeskukseen tai muuhun paikkaan, jonka hallintoviranomainen katsoo sopivaksi ja joka vastaa tämän yleissopimuksen tarkoituksia; ja
  - c) hallintoviranomainen voi pyytää tieteellisen viranomaisen apua tai tarpeelliseksi katsoessaan neuvotella sihteeristön kanssa tämän kohdan b alakohdassa mainitusta päätöksestä, mukaan luettuna eläinsuojelukeskukseen tai muun paikan valinta.
5. Tämän artiklan 4 kohdassa mainittu eläinsuojelukeskus tarkoittaa hallintoviranomaisen nimeämää elävien, varsinkin takavarikoitujen yksilöiden hoitokeskusta.
6. Jokainen osapuoli pitää kirjaa liitteissä I, II ja III lueteltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden kaupasta. Kirjanpidon tulee käsittää seuraavat tiedot:
  - a) maahantuojien ja viejien nimet ja osoitteet;
  - b) myönnettyjen lupien ja todistusten numero ja laatu; valtiot, joiden kanssa kyseistä kauppaa on käyty; liitteissä I, II ja III lueteltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden nimet ja soveltuvin kohdin kyseisten yksilöiden koko ja sukupuoli.
7. Jokainen osapuoli laatii määräaikaiset raportit tämän yleissopimuksen soveltamisesta omalta kohdaltaan ja toimittaa sihteeristölle:
  - a) vuosittaisen raportin, joka käsittää yhteenvedon tämän artiklan 6 kohdan b alakohdassa eritellyistä tiedoista;
  - b) kaksivuotisraportin lainsäädännöllisistä ja hallinnollisista toimenpiteistä tämän yleissopimuksen soveltamisen valvomiseksi.
8. Tämän artiklan 7 kohdassa mainittujen tietojen tulee olla avoinna yleisölle, paitsi jos tämä on asianomaisen osapuolen lain vastaista.

#### *IX artikla*

#### **Hallinto- ja tieteelliset viranomaiset**

1. Jokainen osapuoli nimeää tämän yleissopimuksen soveltamista varten:
  - a) yhden tai useamman toimivaltaisen hallintoviranomaisen, joka myöntää lupia ja todistuksia asianomaisen osapuolen osalta; ja
  - b) yhden tai useamman tieteellisen viranomaisen.
2. Tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa valtiot ilmoittavat tallettajahallitukselle nimeämänsä, muiden osapuolien sekä sihteeristön kanssa asioimaan valtuutetun hallintoviranomaisen nimen ja osoitteen.
3. Asianomainen osapuoli ilmoittaa kaikista tämän artiklan mukaisista nimityksien ja valtuuksien muutoksista sihteeristölle, joka toimittaa tiedot edelleen muille osapuolille.
4. Jokainen tämän artiklan 2 kohdassa mainittu hallintoviranomainen ilmoittaa sihteeristön tai toisen osapuolen hallintoviranomaisen pyynnöstä, mitkä ovat sen mahdolliset leimat, sinetit tai muut lupien tai todistusten tunnistamisvälineet.

*X artikla***Kaupankäynti yleissopimukseen kuulumattomien valtioiden kanssa**

Jokainen osapuoli voi vietäessä tai jälleenvietäessä valtioon tai tuotaessa valtiosta, joka ei ole tämän yleissopimuksen osapuoli, hyväksyä tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti myönnettyjen lupien tai todistusten sijaan asianomaisen valtion toimivaltaisen viranomaisen myöntämän luvan tai todistuksen edellyttäen, että se asiaosuudeltaan vastaa edellä mainittuja lupia tai todistuksia.

*XI artikla***Osapuolten konferenssi**

1. Sihteeristö kutsuu osapuolten konferenssin koolle viimeistään kaksi vuotta sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan.
2. Sen jälkeen sihteeristö kutsuu koolle säännöllisen kokouksen vähintään joka toinen vuosi, ellei konferenssi toisin päättä, ja ylimääräisiin kokouksiin milloin tahansa, jos vähintään kolmasosa osapuolista esittää siitä kirjallisen pyynnön.
3. Sekä säännöllisissä että ylimääräisissä kokouksissa osapuolet tarkastelevat tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoa ja voivat:
  - a) laatia sihteeristön tehtävien suorittamiseen tarvittavia määräyksiä ja hyväksyä rahoitusta koskevia määräyksiä;
  - b) harkita ja hyväksyä XV artiklan mukaisia muutoksia liitteisiin I ja II;
  - c) tarkastaa liitteissä I, II ja III lueteltujen lajien lisääntymisessä ja suojelussa tapahtunutta edistystä;
  - d) vastaanottaa ja harkita osapuolten sihteeristölle jättämiä raportteja; sekä
  - e) tarvittaessa tehdä suosituksia tämän yleissopimuksen soveltamisen tehokkuuden parantamiseksi.
4. Jokaisessa säännöllisessä kokouksessa osapuolet voivat päättää seuraavan, tämän artiklan 2 kohdan määräysten mukaisen kokouksen ajasta ja paikasta.
5. Osapuolet voivat jokaisessa kokouksessa määrätä ja hyväksyä kokouksen menettelytapasäännöt.
6. Yhdistyneillä kansakunnilla, sen erityisjärjestöillä, Kansainvälisellä atomienergiajärjestöllä sekä kaikilla valtioilla, jotka eivät ole liittyneet tähän yleissopimukseen, on oikeus lähettää edustajansa tarkkailijoiksi konferenssin kokouksiin. Tarkkailijoilla on oikeus osallistua kokouksiin mutta ei oikeutta äänestää.
7. Jokainen seuraaviin ryhmiin kuuluva kansainvälinen järjestö tai elin, joka on teknisesti pätevä suojelemaan, säilyttämään tai hoitamaan luonnonvaraista elämistää ja kasvistoa ja joka on ilmoittanut sihteeristölle tahtovansa lähettää edustajansa tarkkailijoiksi konferenssin kokouksiin, otetaan vastaan, ellei vähintään kolmasosa osapuolista sitä vastusta:
  - a) valtiolliset tai valtioista riippumattomat kansainväliset järjestöt tai elimet sekä kansalliset valtion järjestöt tai elimet; ja
  - b) kansalliset, valtioittensa tähän tarkoitukseen hyväksymät valtioista riippumattomat järjestöt tai elimet.Näillä tarkkailijoilla on oikeus osallistua kokouksiin mutta ei oikeutta äänestää.

*XII artikla***Sihteeristö**

1. Tämän yleissopimuksen tultua voimaan Yhdistyneiden kansakuntien ympäristönsuojeluohjelman pääsihteerin perustaa sihteeristön. Sopivaksi katsomassaan määrin häntä voivat avustaa asianmukaiset valtioidenväliset tai valtioista riippumattomat kansainväliset ja kansalliset järjestöt tai elimet, jotka ovat teknisesti päteviä suojelemaan, säilyttämään tai hoitamaan luonnonvaraista elämistää ja -kasvistoa.

2. Sihteeristön tehtäviin kuuluu:
  - a) järjestää osapuolten välisiä kokouksia ja avustaa niissä;
  - b) hoitaa tämän yleissopimuksen XV ja XVI artiklan määräysten mukaisesti sille annettuja tehtäviä;
  - c) tehdä tieteellisiä ja teknisiä tutkimuksia osapuolten konferenssin hyväksymien ohjelmien mukaisesti tämän yleissopimuksen täytäntöönpanemiseksi, mukaan luettuina tutkimukset elävien yksilöiden matkalle valmistamista, kuljettamista ja tunnistamista koskevien standardien kehittämiseksi;
  - d) tutkia osapuolten laatimia raportteja ja pyytää heiltä tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoa silmällä pitäen tarpeellisia lisätietoja;
  - e) kiinnittää osapuolten huomiota tämän yleissopimuksen päämääriin liittyviin seikkoihin;
  - f) aika ajoin julkaista ja toimittaa osapuolille uusia painoksia liitteistä I, II ja III sekä mahdollisia lisätietoja kyseisissä liitteissä lueteltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden tunnistamisen helpottamiseksi;
  - g) laatia osapuolille vuosiraportit työstään ja tämän yleissopimuksen täytäntöönpanemisesta ja muita, osapuolten kokouksessa pyydettyjä raportteja;
  - h) tehdä suosituksia tämän yleissopimuksen tavoitteiden ja määräysten täytäntöönpanemisesta, mukaan luettuna teknisen ja tieteellisen informaation vaihto;
  - i) suorittaa mahdollisia muita osapuolten sille uskomia tehtäviä.

#### *XIII artikla*

#### **Kansainväliset toimenpiteet**

1. Kun sihteeristö saamiensa tietojen pohjalta toteaa, että jokin liitteessä I tai II lueteltu laji kärsii kyseisen lajin yksilöillä käydystä kaupasta tai että tämän yleissopimuksen määräyksiä ei tehokkaasti sovelleta, sihteeristö ilmoittaa asiasta asianomaiselle osapuolelle tai -puolille.
2. Kun jokin osapuoli vastaanottaa tämän artiklan 1 kohdassa mainitun ilmoituksen, se toimittaa mahdollisimman pian sihteeristölle kaikki asiaankuuluvat, lakiensa sallimat tiedot ja tarvittaessa suosittelee parannuskeinoja. Kun tutkimuksen suorittaminen jonkin osapuolen mielestä on toivottavaa, asianomaisen osapuolen nimenomaisesti valtuuttama henkilö tai henkilöt voivat suorittaa tällaisen tutkimuksen.
3. Osapuolelta tai tämän artiklan 2 kohdan mukaisen tutkimuksen johdosta saatuja tietoja tarkastetaan seuraavassa osapuolten konferenssissa, ja konferenssi voi antaa asiasta parhaaksi katsomansa suositukset.

#### *XIV artikla*

#### **Vaikutus sisäiseen lainsäädäntöön ja kansainvälisiin yleissopimuksiin**

1. Tämän yleissopimuksen määräykset eivät millään tavalla vaikuta osapuolten oikeuteen hyväksyä:
  - a) ankarampia sisäisiä toimenpiteitä liitteissä I, II ja III lueteltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden kaupan, haltuunoton tai kuljetuksen rajoittamiseksi tai kieltämiseksi;
  - b) sisäisiä toimenpiteitä sellaisten lajien kaupan, haltuunoton tai kuljetuksen rajoittamiseksi tai kieltämiseksi, joita ei ole lueteltu liitteessä I, II tai III.
2. Tämän yleissopimuksen määräykset eivät millään tavoin vaikuta osapuolten sisäisiin toimenpiteisiin tai muista voimassaolevista tai myöhemmin voimaantulevista kansainvälisistä sopimuksista tai muista yksilöiden kauppaan, haltuunottoon ja kuljetukseen liittyvistä seikoista johtuviin velvoitteisiin, mukaan luettuina kaikki tulliin, terveydenhoitoon tai eläinten ja kasvien karanteeniin liittyvät toimenpiteet.
3. Tämän yleissopimuksen määräykset eivät millään tavoin vaikuta osapuolten tekemistä muista voimassaolevista tai voimaantulevista, alueellisen unionin tai kauppasopimuksen muodostavista kansainvälisistä sopimuksista johtuviin määräyksiin tai velvoitteisiin, jos nämä perustavat tai ylläpitävät yhteistä tullivalvontaa muihin maihin nähden ja poistavat unionin tai kauppasopimuksen osapuolten keskinäisen tullivalvonnan.



4. Tämän yleissopimuksen osapuoli, joka on liittynyt myös johonkin toiseen, tämän yleissopimuksen voimaantulo-hetkellä voimassaolevaan kansainväliseen sopimukseen, jossa on määräyksiä liitteessä II lueteltujen merilajien suojelemiseksi, vapautetaan tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti sille asetetuista velvoitteista, jotka koskevat liitteessä II lueteltujen lajien asianomaisessa valtiossa rekisteröityyn laivaan kyseisen toisen kansainvälisen sopimuksen määräysten mukaisesti otettujen yksilöiden kauppaa.

5. Huolimatta III, IV ja V artiklan määräyksistä, jokaista tämän artiklan 4 kohdan määräysten mukaisesti haltuunotettua yksilöä varten tarvitaan ainoastaan todistus tuontivaltion hallintoviranomaiselta vakuudeksi siitä, että yksilö on haltuunotettu kyseisen toisen kansainvälisen sopimuksen määräysten mukaisesti.

6. Mikään tässä yleissopimuksessa ei saa haitata Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselman 2750 C (XXV) mukaisesti koolle kutsutun Yhdistyneiden kansakuntien merioikeuskonferenssin työtä merioikeuden kehittämiseksi ja kodifioimiseksi eikä vaikuttaa minkään valtion nykyisiin tai tuleviin merioikeutta tai rannikko- ja lippuvaltion lainkäyt-tövaltaa koskeviin oikeudellisiin vaatimuksiin tai oikeudellisiin näkökohtiin.

#### XV artikla

### Liitteiden I ja II muutokset

1. Seuraavia määräyksiä sovelletaan osapuolten konferenssin kokouksissa liitteisiin I ja II tehtävien muutosten osalta:
  - a) Jokainen osapuoli voi ehdottaa muutosta liitteisiin I ja II harkittavaksi seuraavassa kokouksessa. Muutosehdotuksen teksti on toimitettava sihteeristölle vähintään 150 päivää ennen kokousta. Sihteeristö neuvottelee muiden osapuolien ja asiasta kiinnostuneiden elimien kanssa muutoksesta tämän artiklan 2 kohdan b ja c alakohdan mukaisesti viimeistään 30 päivää ennen kokousta.
  - b) Muutokset hyväksytään kahden kolmasosan ääntenemmistöllä. Tässä yhteydessä 'läsnäolevat äänestävät osapuolet' tarkoittaa läsnäolevia, joko puolesta tai vastaan äänestäviä osapuolia. Osapuolia, jotka pidättyvät äänestyksestä, ei lasketa muutoksen hyväksymiseen tarvittavaan kahteen kolmasosaan.
  - c) Kokouksessa hyväksytyt muutokset tulevat voimaan 90 päivää kokouksen jälkeen kaikkien paitsi niiden osapuolten osalta, jotka ovat tehneet tämän artiklan 3 kohdan mukaisen varauman.
2. Seuraavia määräyksiä sovelletaan osapuolten konferenssin kokouksissa liitteisiin I ja II tehtävien muutosten osalta:
  - a) Jokainen osapuoli voi ehdottaa muutosta liitteisiin I ja II harkittavaksi kokousten välillä tässä kohdassa määrytyllä kirjallisella menetelmällä.
  - b) Merilajien osalta sihteeristö toimittaa muutosehdotuksen tekstin osapuolille heti sen vastaanotettuaan. Sihteeristö neuvottelee myös kansainvälisten elinten kanssa, joiden toimivalta liittyy kyseiseen lajiin, varsinkin saadakseen tieteellisiä tietoja, joita kyseiset elimet ehkä pystyvät antamaan ja varmistaakseen tällaisten elinten harjoittamien suojelutoimenpiteiden koordinoinnin. Sihteeristö toimittaa tällaisten elinten antamat lausunnot ja tiedot sekä omat suosituksensa mahdollisimman pian osapuolille.
  - c) Sihteeristö toimittaa muita kuin merilajeja koskevien muutosehdotusten tekstit osapuolille heti ne vastaanotettuaan ja mahdollisimman pian sen jälkeen omat suosituksensa.
  - d) Jokainen osapuoli voi viimeistään 60 päivää sen jälkeen, kun sihteeristö on tämän kohdan b ja c alakohtien mukaisesti antanut suosituksensa osapuolille, toimittaa sihteeristölle mahdolliset huomautuksensa sekä asiaankuuluvia tieteellisiä tietoja muutosehdotuksen johdosta.
  - e) Sihteeristö toimittaa saamansa vastaukset sekä omat suosituksensa osapuolille mahdollisimman pian.
  - f) Jos sihteeristö ei viimeistään 30 päivää sen jälkeen, kun vastaukset ja suositukset tämän kohdan e alakohdan mukaisesti on toimitettu osapuolille, ole vastaanottanut yhtään vastalauseita, tulee muutos voimaan 90 päivää myöhemmin kaikkien paitsi niiden osapuolten osalta, jotka ovat tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti tehneet varauman.

- g) Jos jokin osapuoli lähettää sihteeristölleen vastalauseen, alistetaan muutosehdotus tämän kohdan h, i ja j alakohtien mukaisesti postiaänestykseen.
- h) Sihteeristö ilmoittaa osapuolille vastaanottaneensa vastalauseilmoituksen.
- i) Mikäli sihteeristö ei viimeistään 60 päivää sen jälkeen, kun tämän kohdan h alakohdassa mainittu ilmoitus on tehty, ole saanut myöntävää, kieltävää tai äänestyksestä pidättäytyvää äänestysilmoitusta vähintään puolelta osapuolten lukumäärästä, jätetään muutosehdotus seuraavan konferenssin kokouksen harkittavaksi.
- j) Edellyttäen, että puolet osapuolista lähettää kieltävän tai myöntävän äänestysilmoituksen, hyväksytään muutosehdotus kahden kolmasosan ääntenemmistöllä.
- k) Sihteeristö ilmoittaa kaikille osapuolille äänestyksen tuloksen.
- l) Jos muutosehdotus hyväksytään, se tulee voimaan 90 päivää sen jälkeen, kun sihteeristö on ilmoittanut sen hyväksymisestä osapuolille, kaikkien paitsi niiden osapuolten kohdalta, jotka ovat tehneet varauman tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti.
3. Jokainen osapuoli voi tämän artiklan 1 kohdan c alakohdassa tai 2 kohdan 1 alakohdassa mainitun 90 päivän kuluessa kirjallisella ilmoituksella tallettajahallitukselle tehdä muutosta koskevan varauman. Siihen asti kunnes varauma peruutetaan, katsotaan, että asianomainen valtio ei kyseisen lajin kaupan suhteen ole tämän yleissopimuksen osapuoli.

#### XVI artikla

##### **Liite III ja sen muutokset**

1. Jokainen osapuoli voi milloin tahansa toimittaa sihteeristölle luettelon lajeista, jotka asianomainen osapuoli toteaa kuuluvan lainkäyttövaltansa piirissä II artiklan 3 kohdassa mainituista syistä sääntelyn alaiseen ryhmään. Liitteessä III mainitaan, mitkä osapuolet esittävät kyseisten lajien sisällyttämistä liitteeseen III, lajien tieteelliset nimet sekä kaikkien eläinten tai kasvien osien tai johdannaisien nimet ja I artiklan b alakohdan mukaisesti näiden suhde lajiin.
2. Sihteeristö ilmoittaa jokaisesta vastaanottamastaan tämän artiklan 1 kohdassa mainitusta luettelosta osapuolille mahdollisimman pian. Luettelo tulee voimaan liitteen III osana 90 päivää edellä mainitun ilmoituksen jälkeen. Jokainen osapuoli voi milloin tahansa saatuaan ilmoituksen tällaisesta luettelosta, kirjallisella ilmoituksella tallettajahallitukselle tehdä varauman minkä tahansa lajin tai osan tai johdannaisen osalta, ja siihen asti kun varauma peruutetaan, katsotaan, ettei asianomainen valtio kyseisen lajin tai osan tai johdannaisen kohdalta ole tämän yleissopimuksen osapuoli.
3. Jokainen osapuoli, joka on esittänyt jonkin lajin sisällyttämistä liitteeseen III voi milloin tahansa omalta osaltaan poistaa lajin liitteestä tekemällä ilmoituksen sihteeristölle, joka toimittaa tiedon osapuolille. Peruutus tulee voimaan 30 päivää ilmoituksen jälkeen.
4. Jokaisen osapuolen, joka toimittaa sihteeristölleen tämän artiklan 1 kohdan mukaisen luettelon, on liitettävä siihen jäljennös kaikista kyseisen lajin suojelemiseen liittyvistä laeista ja asetuksista sekä mahdolliset osapuolen hyödylliseksi katsomat tai sihteeristön pyytämät tulkinnat niistä. Niin kauan kuin kyseinen laji kuuluu liitteeseen III, asianomainen osapuoli ilmoittaa kaikista muutoksista edellä mainittuihin lakeihin ja asetuksiin samoin kuin niiden mahdollisista uusista tulkinnoista.

#### XVII artikla

##### **Yleissopimuksen muutokset**

1. Jos vähintään kolmasosa osapuolista kirjallisesti sitä pyytää, kutsuu sihteeristö osapuolten konferenssin ylimääräiseen kokoukseen, joka harkitsee ja hyväksyy muutoksia tähän yleissopimukseen. Sellaiset muutokset hyväksytään läsnäolevien ja äänestäneiden osapuolten kahden kolmasosan ääntenemmistöllä. Tässä yhteydessä 'läsnäolevat äänestävät osapuolet' tarkoittaa läsnäolevia, joko puolesta tai vastaan äänestäviä osapuolia. Osapuolia, jotka pidättyvät äänestyksestä, ei lasketa muutoksen hyväksymiseen tarvittavaan kahteen kolmasosaan.
2. Sihteeristö toimittaa jokaisen muutosehdotuksen tekstin kaikille osapuolille vähintään 90 päivää ennen kokousta.

3. Niiden osapuolten osalta, jotka ovat sen hyväksyneet, muutos tulee voimaan 60 päivää sen jälkeen, kun kaksi kolmasosaa osapuolista on tallettanut muutosta koskevan hyväksymiskirjansa tallettajahallituksen huostaan. Sen jälkeen muutos tulee voimaan jokaisen muun osapuolen osalta 60 päivää sen jälkeen, kun asianomainen osapuoli on tallettanut muutosta koskevan hyväksymiskirjansa.

#### XVIII artikla

### Riitojen ratkaiseminen

1. Kaikista kahden tai useamman osapuolen välillä syntyvistä, tämän yleissopimuksen määräysten tulkintaa tai soveltamista koskevista riidoista neuvotellaan asianomaisten osapuolten kesken.

2. Jos riitaa ei tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti saada ratkaistuksi, voivat osapuolet molemminpuolisella suostumuksella alistaa riidan välimiesoikeudelle, varsinkin Haagin pysyvälle välimiesoikeudelle. Välimiesoikeuden päätös on riidan kummankin osapuolen kohdalta sitova.

#### XIX artikla

### Allekirjoittaminen

Tämä yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten Washingtonissa 30 päivään huhtikuuta 1973 asti ja sen jälkeen Bernissä 31 päivään joulukuuta 1974 asti.

#### XX artikla

### Ratifiointi ja hyväksyminen

Tämä yleissopimus on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat on talletettava Sveitsin valaliiton hallituksen huostaan, joka toimii tallettajahallituksena.

#### XXI artikla

### Liittyminen

1. Tämä yleissopimus on avoinna liittymistä varten rajoittamattoman ajan. Liittymiskirjat talletetaan tallettajahallituksen huostaan.

2. Tämä yleissopimus on avoinna liittymistä varten itsenäisistä valtioista koostuville alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille, joilla on kansainvälisten sopimusten neuvottelua, tekemistä ja täytäntöönpanoa koskevaa toimivaltaa asioissa, jotka jäsenvaltiot ovat niille siirtäneet ja jotka kuuluvat tämän yleissopimuksen soveltamisalaan.

3. Mainitut alueelliset taloudelliset yhdentymisjärjestöt ilmoittavat liittymiskirjoissaan yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita koskevan toimivaltansa laajuuden. Järjestöjen on myös ilmoitettava tallettajahallitukselle, jos niiden toimivallan laajuus muuttuu merkittävällä tavalla. Tallettajahallitus toimittaa osapuolille alueellisten taloudellisten yhdentymisjärjestöjen ilmoitukset niiden toimivallasta tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa ja sen muutoksista.

4. Toimivaltaansa kuuluvissa asioissa kyseiset alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt käyttävät niitä oikeuksia ja täyttävät ne velvollisuudet, jotka tämän yleissopimuksen nojalla kuuluvat niille jäsenvaltioille, jotka ovat yleissopimuksen osapuolia. Tällaisissa tapauksissa näiden järjestöjen jäsenvaltiot eivät saa erikseen käyttää näitä oikeuksia.

5. Alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt käyttävät äänioikeuttaan toimivaltaansa kuuluvissa asioissa siten, että niillä on yhtä monta ääntä kuin niillä on jäsenvaltioita, jotka ovat tämän yleissopimuksen osapuolia. Nämä järjestöt eivät voi käyttää äänioikeuttaan, jos niiden jäsenvaltiot käyttävät omaansa, ja päinvastoin.

6. Kaikki viittaukset "osapuoleen" tämän yleissopimuksen 1 artiklan h alakohdan tarkoituksessa, "valtioon"/"valtioihin" tai yleissopimuksen "allekirjoittajavaltioon/allekirjoittajavaltioihin" katsotaan sisältävän viittauksen kaikkiin alueellisiin taloudellisen yhdentymisen järjestöihin, joilla on kansainvälisten sopimusten neuvottelua, tekemistä ja täytäntöönpanoa koskevaa toimivaltaa asioissa, jotka kuuluvat tämän yleissopimuksen soveltamisalaan.

*XXII artikla***Voimaantulo**

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan 90 päivää siitä päivästä, kun kymmenes ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu tallettajahallituksen huostaan.
2. Jokaisen valtion osalta, joka kymmenennen ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisen jälkeen ratifioi, hyväksyy tai liittyy tähän sopimukseen, tulee tämä yleissopimus voimaan 90 päivää siitä päivästä, jolloin asianomainen valtio tallettaa ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa.

*XXIII artikla***Varaumat**

1. Tämän yleissopimuksen määräyksiin ei yleisesti saa tehdä varaumia. Erityisvaraumia voidaan tehdä tämän artiklan ja XV ja XVI artiklan mukaisesti.
2. Jokainen valtio voi tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tehdä erityisvarauman koskien:
  - a) jokaista liitteessä I, II tai III lueteltua lajia;
  - b) jokaisen liitteessä III luetellun lajin osaa tai johdannaista, jonka suhde kyseiseen lajiin on määrätty.
3. Kunnes osapuoli peruuttaa tämän artiklan mukaisesti tekemänsä varauman, katsotaan, ettei asianomainen valtio ole varaumassa mainitun lajin, sen osan tai johdannaisen kohdalta tämän yleissopimuksen osapuoli.

*XXIV artikla***Irtisanominen**

Jokainen osapuoli voi kirjallisella ilmoituksella tallettajahallitukselle milloin tahansa irtisanoa tämän yleissopimuksen. Irtisanominen tulee voimaan 12 kuukautta siitä päivästä, jolloin tallettajahallitus on vastaanottanut ilmoituksen siitä.

*XXV artikla***Tallettajahallituksen tehtävät**

1. Tämän yleissopimuksen englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset alkuperäiskappaleet, jotka ovat yhtä todistusvoimaisia, talletetaan tallettajahallituksen huostaan, joka toimittaa niistä oikeaksi todistetut jäljennökset kaikille yleissopimuksen allekirjoittaneille tai siihen liittyneille ja liittymiskirjan tallettaneille valtioille.
2. Tallettajahallitus ilmoittaa kaikille allekirjoittaja- ja liittjävaltioille sekä sihteeristölle allekirjoituksista, ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjojen tallettamisista, tämän yleissopimuksen voimaantulosta, muutoksista, varaumista ja niiden peruutuksista sekä irtisanomisilmoituksista.
3. Heti tämän yleissopimuksen tultua voimaan tallettajahallitus toimittaa siitä oikeaksi todistetun jäljennöksen Yhdistyneiden kansakuntien sihteeristölle rekisteröitäväksi ja julkaistavaksi Yhdistyneiden kansakuntien perussäännön 102 artiklan mukaisesti.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, hallitustensa siihen asianmukaisesti valtuuttamina ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Washingtonissa kolmantena päivänä maaliskuuta tuhatyhdeksänsataaseitsemänkymmentäkolme.

---